

Eduard Uspenski

Crocodilul
GHEŢA
și prietenii săi

Traducere din limba rusă de Antoaneta Olteanu
Ilustrații de Ivan Kraveț

O introducere peste care se poate sări

Probabil fiecare dintre voi, copii, are jucăria sa preferată. Poate chiar două sau cinci.

Eu, de exemplu, când eram mic, am avut trei jucării preferate: un crocodil uriaș din cauciuc, pe nume Ghena, o păpușă mică de plastic, Galia, și un animăluț stângaci de pluș cu un nume ciudat, Ceburașka. Ceburașka fusese făcut la fabrica de jucării, dar așa de neîndemânatic, că era cu neputință să spui ce hram poartă: era iepure, câine, pisică sau poate cangur australian? Avea ochii mari și galbeni ca de bufniță, capul rotund ca de iepure, iar coada tare scurtă și pufoasă, așa cum au de obicei ursuleții.

Părinții mei susțineau că Ceburașka e un animal necunoscut de știință, care trăiește în pădurile tropicale calde.

La început mi-a fost tare frică de acest Ceburașka necunoscut de știință și nici nu voiam să rămân singur în cameră cu el. Dar treptat m-am obișnuit cu înfățișarea lui ciudată, m-am împrietenit cu el și am început să-l iubesc la fel de mult ca pe crocodilul Ghena cel din cauciuc și pe păpușa de plastic Galia.

De atunci a trecut foarte mult timp, dar eu încă li țin minte pe micii mei prieteni și uite, am scris despre ei o carte întreagă. Se înțelege, în carte o să fie vii, nu de jucărie.

Capitolul unu

Într-o pădure tropicală deasă trăia odată un animăluț foarte amuzant. Îl chema Ceburașka. Mai bine zis, la început nu-l chema nicicum, cât timp a trăit în pădurea lui tropicală. A primit numele de Ceburașka mai târziu, când a plecat din pădure și s-a întâlnit cu oamenii. Doar oamenii sunt cei care dau nume animalelor. Ei i-au spus elefantului că e elefant, girafei că e girafă, iepurelui că e iepure. Deși, dacă s-ar fi gândit puțin, elefantul ar fi putut să-și dea seama că e elefant. Doar are un nume simplu. Dar animalul cu un nume atât de complicat precum „hipopotam”? Cum să-ți treacă prin minte că nu ești „hi-potam”, nici „po-potam”, ci de-a dreptul „hi-po-po-tam”?

Așa și animăluțul nostru: nu se gândise niciodată cum îl cheamă, pur și simplu trăia bine-mersi în pădurea lui tropicală îndepărtată.

Odată se trezi dis-de-dimineată, își puse lăbuțele la spate și ieși să se plimbe puțin, să ia o gură de aer proaspăt. Și cum se plimba el așa, văzu deodată, lângă o livadă mare, câteva lăzi cu portocale. Fără să stea prea mult pe gânduri, se băgă într-una dintre ele și începu să ia micul dejun. Mâncă două portocale întregi și se umflă așa de tare, că abia mai putea să se miște. Așa că se culcă direct pe fructe.

Dormi Ceburașka neîntors; bineînțeles, nu auzi deloc când veniră muncitorii și închiseră lăzile.

Apoi portocalele împreună cu Ceburașka au fost urcate pe un vapor și trimise într-o călătorie lungă.

Au călătorit mult timp pe mări și oceane și, în cele din urmă, au ajuns într-un magazin de fructe dintr-un oraș foarte mare. Când lăzile au fost deschise, într-una aproape că nu mai rămăseseră portocale: era numai Ceburașka, cu o burtă cât toate zilele.

Vânzătorii îl scoaseră din cușeta lui și-l puseră pe masă. Dar Ceburașka nu putea să stea pe masă: petrecuse prea mult timp în ladă și i se umflaseră labele. Stătu el ce stătu, se uită în toate părțile, după care se rostogoli greu de pe masă pe scaun.

Dar nici pe scaun nu rezistă prea mult. Se rostogoli din nou, cu un bufnet, pe podea.

– Ptiu, ce mai Ceburașka¹ ești și tu! spuse despre el

1 În limba rusă, numele vine de la verbul folosit de autor, *вотыпсыряться* (pronunțat „ceburăh-nușă”), „a se lăvi cu zgomot”, „a bufni”. Ad literam, numele s-ar traduce „Bufniță”. (n.tr.)

directorul magazinului. Nu poți deloc să stai locului!

Și așa animăluțul nostru află că numele lui e Ceburașka.

– Ce să fac eu cu tine? întrebă directorul. N-ar trebui să te vând în locul portocalelor?

– Nu știu, răspuse Ceburașka. Faceți cum doriți!

Directorul fu nevoit să-l ia la subsuoară și să-l ducă la cea mai mare grădină zoologică din oraș.

Dar Ceburașka nu a fost primit la grădina zoologică. În primul rând, grădina era arhiplină, iar în al doilea rând, el era un animal total necunoscut de știință. Nimeni nu știa unde să-l pună: la iepuri, la tigri sau chiar la broaștele-țeștoase marine.

Atunci directorul îl luă din nou la subsuoară și se duse cu el la o rudă a sa îndepărtată, tot director de magazin. În magazinul acela se vindeau mărfuri la preț scăzut.

– Mda, ce să zic, spuse directorul numărul doi, mie îmi place animăluțul ăsta. Parcă e o jucărie defectă. O să-l iau să-l pun la muncă. Vii la mine?

– Vin, răspuse Ceburașka. Dar ce trebuie să fac?

– O să trebuiască să stai în vitrină și să atragi atenția trecătorilor. Înțelegi?

– Înțeleg, spuse animăluțul. Și unde o să locuiesc?

– Să locuiești?... Păi... aici, să zicem! Directorul îi arată o cabină telefonică veche, care se afla la intrarea în magazin. Asta va fi casa ta!

Și așa rămase Ceburașka să lucreze în acest magazin mare și să locuiască în căsuța lui. Fără îndoială, nu era cea mai bună locuință din oraș. Dar Ceburașka avea mereu la îndemână automatul telefonic și putea suna pe oricine, fără să iasă din casă. E adevărat, deocamdată nu avea pe cine să sune, dar asta nu-l supăra deloc.

Capitolul doi

În orașul în care nimerise Ceburașka, trăia un crocodil pe nume Ghena. În fiecare dimineață se trezea în micul său apartament, se spăla, lua micul dejun și se ducea la serviciu la grădina zoologică, unde lucra pe post de crocodil. Când ajungea acolo, se dezbrăca, își punea în cui costumul, pălăria și bastonul și se întindea la soare lângă bazin. Pe cușca lui se afla o tăbliță pe care scria:

**GHENA, CROCODIL AFRICAN. VÂRSTA – CINCIZECI DE ANI.
AVEȚI VOIE SĂ-I DAȚI DE MÂNCARE ȘI SĂ-L MÂNGĂIAȚI.**

Când se termina ziua de lucru, Ghena se îmbrăca grijuliu și pornea spre casă, în micul său apartament. Acolo citea ziare, fuma pipă și seara juca singur X și O.

Odată, după ce pierdu patruzeci de runde la rând, se simți foarte, foarte trist. „De ce sunt eu singur tot timpul?” își spuse. „Trebuie neapărat să-mi fac niște prieteni.” Și, luând creionul, scrisese un anunț:

**KROCODIL TÂNĂR DE CINZECI DE ANI, VREAU SĂ-MI
FAC PRIETENI. TRIMITEȚI PROPUNERILE LA ADRESA:
STRADA COLȚUNAȘUL MARE NR. 15, CORPUL I.
SUNAȚI DE TREI ORI ȘI JUMĂTATE.**

Seara împrăștie anunțurile prin oraș și se puse pe așteptat.

